

VATANDAŞLARIN, HAKSIZ BİR UYGULAMA İLE KARŞILAŞTIKLARINDA KANUNLAR VE İDARİ DÜZENLEMELERLE KENDİLERİNE TANINAN HAKLAR İLE BAŞVURUDA BULUNABİLECEKLERİ MERCİLER

Saydamlığın Artırılması ve Yolsuzlukla Mücadelenin Güçlendirilmesi Stratejisi gereği hazırlanan Eylem Planında yer alan “*Vatandaşların haksız bir uygulama ile karşılaştıklarında kanunlar ve idari düzenlemeler ile kendilerine tanınan haklar ile başvuruda bulunabilecekleri merciler konusunda bilgilendirilmesi*” hakkındaki 03/01 nolu tedbir kapsamında Yürütme Kurulunun 2011/2 sayılı Kararının (c) maddesi gereğince mevzuat taraması yapılarak vatandaşlara tanınan haklar aşağıda gösterilmiştir.

1- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası temel hak ve hürriyetleri koruma altına almış, Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkesin, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahip olduğunu, Devletin, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorunda olduklarını ve kişinin, resmi görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zararların Devletçe tazmin edileceğini, İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğunu, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verilebileceği, idarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğunu hükme bağlamıştır.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesinin görevleri arasına bireysel başvuru da alınmış, vatandaşlara Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapma hakkı tanınmış, bireysel başvuruların usul ve esaslarının kanunla düzenleneceği belirtilmiş, 6216 sayılı Kanunla da bireysel başvuru hakkı, başvuru usulü ve şartları ile incelenmesi hususları düzenlenmiştir.

2- 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu idari dava türlerini; İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak belirtmiştir.

3- Vatandaşların, yetkili makamlara dilek ve şikâyetlerde bulunabilme hakkını düzenleyen 3071 sayılı Dilekçe Hakkı Kanunu, bilgi ve belgeye ulaşabilme hakkını düzenleyen 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, kamu görevlilerinin etik davranış ilkelerini ihlâl ettiği iddiasıyla başvuruda bulunabilme hakkını düzenleyen 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Hakkında Kanun, kamu görevlilerinin görevleri ile ilgili bir suç işlemleri halinde ilgili mercilere ihbar veya şikâyetle bulunabilmelerine dair 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, Bu Kanunda ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yazılı suçlarla, irtikâp, rüşvet, basit ve nitelikli zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak edenler hakkında doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına ihbarda bulunulabileceklerine dair 3628 sayılı Kanun, suça ilişkin ihbarın yapılmasını düzenleyen 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun müracaat mercii ve süresine ilişkin ilgili maddeleri ve vatandaşların Bakanlığımız işlemlerinde başvuracakları makam ve mercileri gösteren kanuni ve idari düzenlemeler tablo halinde gösterilmiştir.

**VATANDAŞLARIN, HAKSIZ BİR UYGULAMA İLE KARŞILAŞTIKLARINDA KANUNLAR VE İDARİ DÜZENLEMELERLE
KENDİLERİNE TANINAN HAKLAR İLE BAŞVURUDA BULUNABİLECEKLERİ MERCİLER**

İşlem Türü	Vatandaşın Hakları	Hakkın Dayanağı	Müracaat Süresi	Müracaat Mercii
A-İKRAMIYE ÖDEME İŞLEMLERİ				
Önceden Yapılan İkramiye Ödemeleri İle İlgili Bilgi Ve Belge Verme İşlemleri	Dilekçe Hakkı	3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun Madde 3	Her zaman	Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü
	İdari Dava Açma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 7	Tebliğ Tarihinden İtibaren 60 gün içinde.	İdare Mahkemesi
Talihlilerin İsimlerinin Açıklanmaması Hakkının İhlali	Üst Makamlara Başvurma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 11	İdari dava açma süresi olan 60 gün içinde	Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü /Maliye Bakanlığı
	İdari Dava Açma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 7	Tebliğ Tarihinden İtibaren 60 gün içinde.	İdare Mahkemesi
	Suç duyurusunda bulunma hakkı	5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Madde 66	Sekiz yıl içinde	Cumhuriyet Başsavcılıkları

B-KARŞILIĞI NAKİT OLMAYAN PİYANGO VE ÇEKİLİŞ İŞLEMLERİ

Karşılığı Nakit Olmayan Piyango ve Çekiliş Düzenleme, Sanal Ortam Üzerinden Piyango Düzenlenmesi, Mücbir Sebeplerde Kampanya Süresi veya Çekiliş tarihinin ertelenmesi işlemleri	Dilekçe Hakkı	3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun Madde 3	Her zaman	MPİ Satış Merkezleri, MPİ Genel Müdürlüğü
	Üst Makamlara Başvurma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 11	İdari dava açma süresi olan 60 gün içinde	Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü /Maliye Bakanlığı
	İdari Dava Açma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 7	Tebliğ Tarihinden İtibaren 60 gün içinde.	İdare Mahkemesi
Teminatın İadesi İşlemleri	Dilekçe Hakkı	3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun Madde 3	Her zaman	MPİ Satış Merkezleri, MPİ Genel Müdürlüğü
	Üst Makamlara Başvurma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 11	İdari dava açma süresi olan 60 gün içinde	Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü /Maliye Bakanlığı
	İdari Dava Açma Hakkı	2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu Madde 7	Tebliğ Tarihinden İtibaren 60 gün içinde.	İdare Mahkemesi
Karşılığı Nakit Olmayan Piyangolar ve çekilişler	İtiraz veya Şikâyetler ikramiyelerin son teslim tarihini takip eden onbeş gün içinde İdareye itiraz veya şikâyette bulunulabilme hakkı.	Karşılığı Nakit Olmayan Piyangolar ve çekilişler Hakkında Yönetmelik 30.Madde	İkramiyelerin son teslim tarihinden itibaren 15 gün içinde	MPİ Genel Müdürlüğü Bahisler ve Oyunlar Dairesi Başkanlığı